

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(855)

93. posiedzenie
Komisji Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Publicznego
w dniu 23 lipca 2003 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu do Traktatu Północnoatlantyckiego o Akcesji Republiki Estońskiej, sporządzonego w Brukseli dnia 26 marca 2003 r.
2. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu do Traktatu Północnoatlantyckiego o Akcesji Republiki Łotewskiej, sporządzonego w Brukseli dnia 26 marca 2003 r.
3. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu do Traktatu Północnoatlantyckiego o Akcesji Republiki Litewskiej, sporządzonego w Brukseli dnia 26 marca 2003 r.
4. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu do Traktatu Północnoatlantyckiego o Akcesji Republiki Słowackiej, sporządzonego w Brukseli dnia 26 marca 2003 r.
5. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu do Traktatu Północnoatlantyckiego o Akcesji Republiki Bułgarii, sporządzonego w Brukseli dnia 26 marca 2003 r.
6. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu do Traktatu Północnoatlantyckiego o Akcesji Rumunii, sporządzonego w Brukseli dnia 26 marca 2003 r.
7. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu do Traktatu Północnoatlantyckiego o Akcesji Republiki Słowenii, sporządzonego w Brukseli dnia 26 marca 2003 r.

(Początek posiedzenia o godzinie 14 minut 06)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Wiesław Pietrzak)

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Otwieram posiedzenie senackiej Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

Witam serdecznie wszystkich przybyłych.

Na wstępie chcę zaproponować: jeśli komuś jest zimno, to może założyć marynarkę.

Porządek obrad dziewięćdziesiątego trzeciego posiedzenia obejmuje siedem punktów. Składają się nań w zasadzie wszystkie uchwalone przez Sejm na posiedzeniu w dniu 9 lipca 2003 r. ustawy o ratyfikacji protokołów do Traktatu Północnoatlantyckiego o akcesji: Republiki Estońskiej – druk senacki nr 432, Republiki Łotewskiej – druk senacki nr 433, Republiki Litewskiej – druk senacki nr 434, Republiki Słowackiej – druk nr 435, Republiki Bułgarii – druk nr 436, Rumunii – druk nr 437, i Republiki Słowenii – druk nr 438, sporządzonych w Brukseli dnia 26 marca 2003 r.

Do reprezentowania stanowiska rządu został upoważniony minister spraw zagranicznych. Witam reprezentującego ministra spraw zagranicznych pana dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego MSZ Remigiusza Henczela. Witam też osoby towarzyszące panu dyrektorowi. Witam serdecznie podsekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Andrzeja Towpika, który reprezentuje resort obrony narodowej. Witam pana Mikołaja Juszczuka – głównego specjalistę w Departamencie Zwierzchnictwa Prezydenta RP nad Siłami Zbrojnymi w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego, wypróbowanego naszego przyjaciela. Witam panią Renatę Bronowską z naszego Biura Legislacyjnego. Departament Prawny Ministerstwa Obrony Narodowej reprezentuje pani Agnieszka Dąbrowska. Witam panią z naszej komisji, panią, która pomaga nam pod nieobecność pani Ani, i panią Katarzynę z Białegostoku, praktykantkę. Oczywiście najbardziej serdecznie i gorąco witam panów senatorów. Cieszę się, że jest tak liczna frekwencja w dniu dzisiejszym.

Proponuję wspólną debatę, ale do głosowania będziemy już musieli podejść proceduralnie i przegłosować oddzielnie każdą ustawę.

Czy są głosy sprzeciwu lub inne propozycje?

(Głos z sali: Jesteśmy za.)

Przystępujemy wobec tego do realizacji porządku obrad.

Panie Dyrektorze, na wstępie oddajemy panu głos, aby w kilku słowach przybliżył nam pan istotę tej ustawy, aczkolwiek o Traktacie Północnoatlantyckim i z historii, i z prasy, i z wielu innych przekazów wiemy bardzo wiele. Tych siedem państw ubiegało się o członkostwo, zresztą ubiega się więcej państw, ale tych siedem państw zo-

stało wstępnie zaakceptowanych, jeśli chodzi o przystąpienie do NATO. W tej chwili trwa proces ratyfikowania umów przez poszczególne państwa członkowskie NATO. Chodzi o to, aby można było rozszerzyć Traktat Północnoatlantycki o tych siedem państw – nie będę przypominał, jakie to państwa, ponieważ już raz je wymieniłem. Proszę bardzo.

**Dyrektor Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Remigiusz Henczel:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Panowie Senatorowie! Panie i Panowie!

Niech mi wolno będzie podpisać się pod tym, co pan przewodniczący powiedział, jeśli chodzi o zasób wiedzy na ten temat wszystkich obecnych. A zatem proszę traktować moje krótkie – postaram się, by było krótkie – wystąpienie jako zbiór właściwie formalnych, wyłącznie uzupełniających, być może porządkujących ten zasób informacji.

26 marca 2003 r. w Brukseli zostały sporządzone protokoły do Traktatu Północnoatlantyckiego o akcesji Bułgarii, Estonii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Słowacji i Słowenii. Protokoły te otwierają możliwość przystąpienia tych państw do Traktatu Północnoatlantyckiego, a tym samym uzyskania przez nie członkostwa w sojuszu.

Sygnatariuszami protokołów jest dziewiętnaście dotychczasowych państw stron traktatu, to jest państw członkowskich NATO. Do wejścia w życie każdego z protokołów niezbędna jest jego ratyfikacja przez wszystkich dziewiętnaście państw. Podpisanie protokołów o akcesji wynika bezpośrednio z decyzji podjętych 21 listopada 2002 r. w Pradze w trakcie spotkania szefów państw i rządów państw członkowskich NATO.

Decyzja o kontynuowaniu procesu rozszerzenia sojuszu jest świadectwem woli jednoczenia kontynentu europejskiego. Przyjmując nowych członków...

(Przewodniczący Wiesław Pietrzak: Czy mikrofon jest włączony?)

Tak, tak. A słabo mnie słyhać? Może przysunę go bliżej.

Przyjmując nowych członków, NATO rozciągnie swe gwarancje bezpieczeństwa na kolejne państwa, a tym samym poszerzy obszar stabilności regionu euroatlantyckiego. Proces ten umocni także w tych krajach struktury demokratyczne, nakładając na nie obowiązek przestrzegania wiążących standardów w polityce wewnętrznej i międzynarodowej.

Obecny etap rozszerzenia, obejmując kraje będące bezpośrednio sąsiadami Polski bądź mające podobne cele i interesy strategiczne, stanowi korzystną zmianę środowiska bezpieczeństwa wokół naszego kraju. Po uzyskaniu przez tych siedem państw statusu członka NATO, na mocy postanowień tego traktatu Polska będzie zobowiązana do udzielenia w razie potrzeby wsparcia wojskowego nowym członkom. Poszerzeniu ulegnie też zakres podmiotowy, czyli terytorialny Traktatu Północnoatlantyckiego. Nie zmieniają się za to istniejące mechanizmy podejmowania decyzji i współpracy sojuszniczej w ramach NATO.

Polska jako członek NATO od 1999 r. niezmiennie wspierała idee dalszego rozszerzenia sojuszu o kolejne kraje Europy Środkowo-Wschodniej. Na wszelkich dostępnych dwustronnych i sojuszniczych forach stale prowadziliśmy aktywną politykę popierającą aspiracje krajów kandydackich. Decyzję o zaproszeniu siedmiu kolejnych

państw traktujemy jako wspólny sukces aspirujących krajów oraz prowadzonej przez Polskę polityki zagranicznej.

Wbrew wcześniejszym obawom, rozszerzenie sojuszu o trzy kraje bałtyckie nie doprowadziło do pogorszenia stosunków z Rosją. Stało się tak dzięki umiejętnej polityce NATO, która wykorzystując zaistniałe *momentum* po 11 września 2001 r., doprowadziła do stworzenia nowej formy współpracy sojuszu z Rosją w ramach Rady NATO – Rosja.

NATO w dalszym ciągu podtrzymuje ogólną politykę otwartych drzwi wobec kolejnych państw chcących wstąpić w szeregi sojuszu. W obecnej chwili trudno jednak określić realną perspektywę przystąpienia do NATO innych państw.

Panie Przewodniczący, Panie i Panowie, podobnie jak w przypadku poprzedniego poszerzenia, obejmującego Polskę, Czechy i Węgry, każdy z siedmiu protokołów akcesyjnych ma charakter formalny i składa się tylko z trzech artykułów. Protokoły podlegają ratyfikacji w trybie art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, to jest za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, ponieważ dotyczą sojuszy, układów politycznych lub układów wojskowych. Ratyfikacja protokołów nie spowoduje obciążeń finansowych dla budżetu państwa.

Proces akcesyjny tak zwanej siódemki oraz stopniowa integracja ze strukturami sojuszu przebiegają sprawnie, mimo pewnych problemów związanych ze spełnianiem przez kandydatów standardów NATO, na przykład w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Z chwilą zakończenia ratyfikacji protokołów akcesyjnych przez wszystkich dziewiętnastu członków sojuszu sekretarz generalny NATO zaprosi państwa kandydujące do przystąpienia do traktatu. Zaproszeni ratyfikują wówczas Traktat Północnoatlantycki wraz z dołączonymi protokołami akcesyjnymi i w momencie złożenia dokumentów ratyfikacyjnych u depozytariusza traktatu – rządu USA – staną się stronami Traktatu Północnoatlantyckiego z 1949 r. i członkami NATO. Państwa zaproszone powinny złożyć dokumenty ratyfikacyjne równocześnie. Oficjalne przyjęcie tak zwanej siódemki nastąpi w przyszłym roku podczas kolejnego szczytu sojuszu, w maju 2004 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z gości chciałby zabrać głos?

Pan minister Towpik.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej

Andrzej Towpik:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Wobec tego, co powiedział pan przewodniczący na wstępie i pan dyrektor Henczel, właściwie nie mam nic do dodania, chciałbym tylko poczynić jedną uwagę dotyczącą, że tak powiem, strony merytorycznej. To znaczy w opinii rządu wejście do sojuszu północnoatlantyckiego siedmiu nowych państw nie tylko umocni niepodległość i bezpieczeństwo tych państw, nie tylko przełamie podział europejski, ale też będzie realizacją postulatów zgłaszanych przez Polskę, a dotyczących rozszerzenia NATO.

W przekonaniu rządu jest to po prostu w interesie bezpieczeństwa Polski. W ten sposób zaprosimy dwa państwa, które są bezpośrednimi sąsiadami Polski, jak również inne państwa tego regionu, a umacnianie bezpieczeństwa i stabilności tego regionu jest jednym z podstawowych interesów Polski. Dziękuję.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Dziękuję bardzo.

Czy Biuro Bezpieczeństwa Narodowego...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję.

Czy są pytania państwa senatorów? Już nie mogę mówić „panów senatorów” – witam panią senator.

(Senator Maria Berny: Przepraszam, że przyszedłam.)

(Wesołość na sali)

No właśnie, szkoda.

(Senator Maria Berny: Byłoby wygodniej.)

Tak.

Senator Jerzy Adamski:

Panie Przewodniczący, ponieważ Sejm uchwalił wszystkich siedem ustaw i tylko trzy osoby wstrzymały się od głosu, proszę o przyjęcie tych siedmiu ustaw bez poprawek i o głosowanie łączne nad nimi. Przeglądałam jeszcze materiały... Dokładnie trzech posłów wstrzymało się od głosu, a dwóch było przeciw.

Przewodniczący Wiesław Pietrzak:

Nic nie stoi na przeszkodzie, żebyśmy głosowali nad nimi łącznie. Uważam jednak, że dla powagi sytuacji... To jest ratyfikacja bardzo poważnych dokumentów. Chodzi o bardzo poważną decyzję międzynarodową. Nawet zastanawiałem się przez moment, czy na posiedzenie komisji nie zaprosić attaché tych siedmiu państw, ale ponieważ pani przewodnicząca Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej nie ma takiego zamiaru, to umówiliśmy się, że nie będziemy powiadamiać ani ambasadorów, ani attaché, bo to by trochę skomplikowało sytuację. Uważam w każdym razie, że powinniśmy głosować oddzielnie. Dlatego też przystąpimy do poszczególnych głosowań.

Jeżeli nie ma innych wniosków ani wypowiedzi, to przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem uchwalonej przez Sejm ustawy o ratyfikacji Traktatu Północnoatlantyckiego o akcesji Republiki Estońskiej, proszę o podniesienie ręki.

Dziękuję. Jednomyślnie za.

Łotewskiej?

Dziękuję. Jednomyślnie za.

Litewskiej? (6)

Dziękuję.

Słowackiej? (6)

No, to nasz sąsiad.

Bułgarii?

Również jednomyślnie.

Rumunii? (6)

Najbardziej chyba...

(*Głos z sali: Kontrowersyjna.*)

Nie, najbardziej aktywna była Rumunia podczas przygotowania.

Panie Ministrze, czy się mylę? Chyba nie.

Najbardziej aktywni spośród przedstawicieli tych wszystkich państw byli pani ambasador i attaché wojskowy Rumunii.

I jeszcze Republika Słowenii.

Również jednomyślnie za.

Zostało nam wyznaczenie sprawozdawców lub sprawozdawcy. Pani senator Grabowska powiedziała, że ona będzie to robiła sama, i zasugerowała, żeby u nas też zrobił to przewodniczący komisji. Wobec tego zgłaszam się na ochotnika.

(*Głos z sali: Nie ma innych zgłoszeń.*)

Nie ma innych zgłoszeń. Wobec tego nie będziemy głosować, bo jeszcze bym nie dostał głosów.

Serdecznie dziękuję panu ministrowi, panu dyrektorowi, przedstawicielom Ministerstwa Spraw Zagranicznych, serdecznie dziękuję panu pułkownikowi, wszystkim biorącym udział w posiedzeniu, również naszemu Biuru Legislacyjnemu.

Praktykantka niewiele na tym posiedzeniu skorzystała, bo było ono łatwe, ale o godzinie 15.00, Państwo Senatorowie i Szanowni Goście, rozpoczynamy...

(*Rozmowy na sali*)

Ja jeszcze nie skończyłem...

(*Głos z sali: Pozwólcie panu przewodniczącemu mówić.*)

Wygadać się.

O 15.00 rozpoczynamy dziewięćdziesiąte czwarte posiedzenie Komisji Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, które będzie owocne – to też było owocne – i długie, bo materia jest kontrowersyjna.

Zamykam dziewięćdziesiąte trzecie posiedzenie.

Dziękuję za wzięcie w nim udziału.

Do godziny 15.00 państwo senatorowie i oczywiście obsługa komisji mają przerwę. Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 23)

